

Voorstel

Datum: 13 april 2021

Opsteller: Sandra Bos

Zaak: 659

Contactgegevens: sandra.bos@midden-groningen.nl

Portefeuillehouder: Peter Verschuren

Stukken ter inzage:

Onderwerp: Raadsvoorstel Vaststellen RES 1.0 Groningen

1. Voorstel

1 De Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Groningen vast te stellen.

2 Het college de opdracht te geven om een aantal zaken in het verlengde van de RES 1.0 gezamenlijk als overheden en stakeholders uit te werken, het gaat dan om:

- Het ontwikkelen van een gezamenlijke ruimtelijke visie voor nieuw vast te stellen ambities rond duurzame energieopwekking. Gestreefd wordt naar afronding voor 1 januari 2022 (uiterlijk 1 juli 2022);
- Doorontwikkeling van onderlinge afstemming van methoden om invulling te geven aan de regionale afstemming over lokaal eigendom en participatie. Gestreefd wordt naar afronding voor 1 januari 2022 (uiterlijk 1 juli 2022);
- Het ontwikkelen van een mogelijke gemeenschappelijke aanpak rond ecologie bij energieparken;
- Het gezamenlijk met de netbeheerder opstellen van een Routekaart voor het gefaseerd aanpassen van elektriciteitsnet(ten) in RES-regio Groningen;
- Gezamenlijk met het bedrijfsleven en de netbeheerder komen tot een gemeenschappelijke aanpak voor zon-op-dak.

2. Inleiding

Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Nationaal Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). We gaan met elkaar de CO₂-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan

worden. Maar ook welke warmtebronnen te gebruiken zijn om wijken en gebouwen tot 2050 gefaseerd van het aardgas af laten gaan. Waar is ruimte en hoeveel? Zijn de plekken maatschappelijk gezien acceptabel? In een Regionale Energiestrategie 1.0 (RES 1.0) beschrijft de regio Groningen haar eigen route naar een duurzame energievoorziening in 2030.

De RES 1.0 Groningen is opgesteld door de 15 betrokken overheden (alle Groninger gemeenten, de provincie Groningen en twee waterschappen) na advisering van en in overleg met betrokken stakeholders (VNO-NCW, LTO Noord, Natuur- en Milieufederatie, Nationaal Programma Groningen, New Energy Coalition, Groninger Energiekoepel, Enexis, Waterbedrijf Groningen, Tennet, GasTerra, Gasunie en jong-RES Groningen).

Belangrijke uitgangspunten voor de RES 1.0 Groningen zijn opgenomen in het startdocument RES Groningen. Deze zijn:

- Wij redeneren vanuit het regionale perspectief en helpen elkaar, met als resultaat een strategie die in de hele regio op zoveel mogelijk draagvlak kan rekenen.
- Wij gaan voldoen aan de opgave door een realistisch bod, met draagvlak en kwaliteit; oftewel, met projecten die passen bij het Groninger landschap en bevolking, inclusief een goede ruimtelijke ordening van deze projecten.
- Wij zetten in op bijkomende kansen voor werkgelegenheid.
- De Groningen RES wordt gedragen door de directbetrokkenen en zet in op lokaal eigenaarschap, draagvlak en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

Qua structuur en opzet is de structuur aangehouden van de handreikingen van het Nationaal Programma RES; de RES gaat in op de Groningse aanpak, het regionaal bod elektriciteit, de regionale structuur warmte en samenwerking/vervolg richting RES 2.0.

Regionaal bod elektriciteit

Met een voorgesteld bod van 5,7 TWh nemen we als RES-regio onze verantwoordelijkheid. Het bod is gebaseerd op:

- 1) alle tot op heden gerealiseerde wind- en zonne-energieprojecten of voor 2023 te realiseren wind- en zonne-energieprojecten binnen de regio Groningen (waarvoor de plannen definitief zijn vastgesteld);
- 2) projecten die in ontwikkeling zijn;
- 3) en de gemeentelijke ambities die door de gemeenteraden van de verschillende Groninger gemeenten zijn vastgesteld.

De reeds gerealiseerde en tot 2023 te realiseren projecten zijn goed voor 4,1 TWh, de projecten in ontwikkeling en de ambities samen voor 2,3 TWh. Daarmee kan de productie van duurzame elektriciteit in Groningen in 2030 oplopen tot 6,4 TWh. Een deel van de ambities/projecten die optellen tot 2,3 TWh zal onverhoopt niet haalbaar blijken; *daarom stelt de regio haar bod vast op 5,7 TWh.*

Op basis van de vastgestelde gemeentelijke ambities kan worden gesteld dat het bod voor het jaar 2030 binnen het huidige ruimtelijke, gemeentelijke kaders worden gerealiseerd. In het kader van de RES 1.0 is door de netbeheerders ook een netwerkanalyse uitgevoerd. Daaruit blijkt dat het doel van 5,7 TWh in

2030 ook technisch haalbaar en realiseerbaar is.

Bijdrage van Midden-Groningen

De productie van duurzame energie willen gemeenten vooral realiseren met de aanleg van zonneparken. Eén van de bouwstenen van het bod is het vastgestelde zonneparkenbeleid van de gemeente Midden-Groningen. De ambitie van 600 ha zonneparken in 2030 in Midden-Groningen telt dus mee in de 6,4 TWh. Een deel van de ambities/projecten moet op onderdelen echter nog worden uitgewerkt. Zo zijn in Midden-Groningen hiervoor bijvoorbeeld nog niet alle beoogde locaties in beeld. En niet in alle gevallen kan de aansluiting van op handen zijnde projecten op het elektriciteitsnet nu al worden gegarandeerd. Mocht een project onverhoopt geen doorgang vinden dan is hiervoor enige ruimte op basis van de onzekerheidsmarge van 0,7 TWh.

Verantwoordelijk voor de eigen gemeentelijke ambitie

Met betrekking tot dit bod hebben de RES-partners afgesproken dat iedere gemeente, dus ook Midden-Groningen, staat voor zijn eigen ambitie voor duurzame energieopwekking binnen de RES. RES-partners leggen elkaar geen extra opgave op, maar gaan ook niet over de ambitie van de andere gemeenten. En dus ook niet over hoe de gemeente invulling geeft aan haar eigen ambitie. Bij het niet halen van de eigen gemeentelijke ambitie wordt het tekort niet zonder overeenstemming bij een andere gemeente neergelegd. De voortgang van de realisatie van het bod wordt gemonitord en besproken bij elke volgende tweejaarlijkse actualisatie van de RES.

Regionale structuur warmte

Gemeenten moeten in 2021 een transitievisie warmte opstellen. In deze visie geeft de gemeente aan welke alternatieve warmtebronnen per wijk of dorp beschikbaar zijn en staat een planning op hoofdlijnen wanneer een wijk of dorp van het aardgas gaat. De RES 1.0 geeft een aanzet voor onderwerpen ten aanzien van de warmtetransitie die we de komende periode regionaal willen bespreken met elkaar.

Werkgelegenheid

Inzichtelijk is gemaakt hoe de RES de economie en de arbeidsmarkt in de provincie beïnvloedt. We hebben de ambitie om de impact van de energietransitie op de Groningse economie en werkgelegenheid zo groot mogelijk te maken. Komend jaar gaan we met de belanghebbenden aan de slag om op dit thema een gezamenlijke aanpak op te stellen.

Lokaal eigendom

Als gemeenschappelijke uitgangspunten voor Lokaal Eigendom zijn in de RES 1.0 Groningen aangenomen dat 1) de lokale omgeving altijd betrokken moet worden bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten, 2) dat de lokale omgeving altijd van duurzame energieprojecten dient te profiteren. Bij het nader concretiseren van de twee uitgangspunten nemen we als vertrekpunt 'het Methodeboek Lokaal eigendom en Participatie RES Groningen'. De individuele overheden geven in hun eigen beleid aan, hoe zij om willen gaan met deze twee uitgangspunten. In de periode na de vaststelling van de RES 1.0 gaan we monitoren in hoeverre de lokale omgeving daadwerkelijk profiteert van duurzame energieprojecten.

Samenwerking, uitvoering en vervolg RES 2.0

Het laatste hoofdstuk vormt een samenwerkingsagenda voor de komende jaren. Waar nu nog in de RES 1.0 de focus ligt op het opwekken van duurzame elektriciteitsopwekking op land, zal in de RES 2.0 de warmtetransitie en een gezamenlijke doorkijk voor de langere termijn, en een ruimtelijke visie hierop, centraal staan. Met andere woorden, in de RES 2.0 gaan we dus ook nadenken als regio over benodigde energiebronnen voor onze regio na 2030. Elke twee jaar wordt de RES vervolgens herijkt. Het voorsorteren op energienetwerken van de toekomst moet in gezamenlijkheid blijven gebeuren.

De afspraken die in een RES zijn vastgelegd, moeten worden geborgd in de ruimtelijke plannen van gemeenten, provincie (omgevingsvisies) en waterschappen. Wij blijven de samenwerking in de energietransitie belangrijk vinden; niet alleen met medeoverheden, juist ook met inwoners en relevante stakeholders. We doen in de RES 1.0 een dringend beroep op het Rijk om een aantal zaken goed te regelen via passende wet- en regelgeving en met (toereikende) financiële middelen. Zo vragen wij om nationale wetgeving om lokaal eigendom en participatie in duurzame energieprojecten te kunnen afdwingen en vragen we om aanpassing van de SDE-regeling zodat het ook aantrekkelijk is zon-op-dak daar waar mogelijk en wenselijk te realiseren. Tevens vragen we nadrukkelijk aandacht om de energietransitie betaalbaar te maken voor iedereen; het rijk moet voldoende middelen beschikbaar stellen zodat woningen daadwerkelijk woonlasten neutraal blijven en aardgasvrij gemaakt kunnen worden.

Achtergrondrapporten

Er is gekozen om de RES 1.0 aan te bieden in de vorm van een beknopt document op hoofdlijnen. Er zijn veel achtergrondrapporten die ten grondslag liggen aan de RES Groningen. Denk aan rapportages over de economische impact van de RES, een handboek lokaal eigendom en participatie. Deze documenten zijn allemaal raadpleegbaar via de website www.resgroningen.nl.

RES 1.0

De RES 1.0 Groningen is op 1 april 2021 opgeleverd aan de stuurgroep RES Groningen. Wij leggen de RES 1.0 ter vaststelling aan uw voor. Vervolgens wordt de RES 1.0 Groningen kwantitatief en kwalitatief gewaardeerd door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). De RES 1.0 Groningen wordt na vaststelling vertaald in de ruimtelijke plannen van de provincie en de gemeenten. De RES wordt vervolgens periodiek (tweejaarlijks) herijkt.

RES 2.0 en verder

In maart 2023 dient RES 2.0 gereed te zijn. De RES 1.0 bevat voor deze periode een samenwerkingsagenda. In de periode tussen de RES 1.0 en de RES 2.0 is het van belang dat de 'warmte-stakeholders' vanuit diverse sectoren elkaar regelmatig treffen op RES-niveau om nieuwe ontwikkelingen en nadere inzichten met elkaar te delen. In RES 2.0 kunnen de visies op gemeentelijk niveau goed worden afgestemd op regionaal niveau zodat de opties die geboden worden in de Transitievisies ook goed passen in de regionale energie-infrastructuur en vice versa. Tot slot, richt de RES 2.0 zich op een langere doorkijk: de beschikbare energiebronnen te realiseren tot 2050. Daarbij gaat het dus om de technische, landschappelijke, maatschappelijke en ruimtelijke (on)mogelijkheden voor wind en zon voor de periode na 2030.

3. Publiekssamenvatting

De regio Groningen doet op 1 juli haar bod aan de rijksoverheid 'hoe bij te dragen aan de 35 TWh duurzame energie op land in 2030'. De regio heeft hiervoor een Regionale Energie Strategie opgesteld; deze is een uitvloeisel uit het landelijk klimaatakkoord. De regio Groningen gaat voor een bod van 5,7 TWh. Deze 5,7 is opgebouwd uit 4,1 TWh opgewekt in parken van windparken en zonneparken waarover reeds is besloten en al deels in bedrijf zijn en uit 1,6 TWh aan ambities in door de twaalf gemeenten anno 2020 vastgesteld beleid.

Tevens gaat de concept RES in op wat is ervoor nodig om steeds meer woningen en gebouwen in de Regio Groningen te verwarmen met andere energiebronnen dan aardgas, de potentiële werkgelegenheidseffecten van de energietransitie, en de gemeenschappelijk uitgangspunten om invulling te geven aan lokaal eigendom, of, in andere woorden hoe de lokale omgeving meeprofiteert van duurzame energieprojecten. Tot slot zijn afspraken gemaakt over de toekomstige samenwerking. Relevante thema's voor de korte termijn betreffen het opstellen van een ruimtelijke visie, het door-ontwikkelen van methoden voor lokaal eigendom, het opstellen van een routekaart voor het gefaseerd aanpakken van het elektriciteitsnet in RES-regio Groningen, en een gemeenschappelijke aanpak voor zon-op-dak.

Alle gemeenteraden, Provinciale Staten en de Algemene Besturen van de waterschappen in Groningen besluiten over deze RES 1.0. De RES 1.0 wordt ingediend bij het Nationaal Programma RES. Tweejaarlijks wordt de RES Groningen geëvalueerd, met als eerstvolgende mijlpaal in 2023 de RES 2.0.

4. Bevoegdheid van de raad

De RES 1.0 is een bindende afspraak tussen Rijk en regio. Het vaststellen van de RES 1.0 Groningen is de bevoegdheid van de raad.

5. Beoogd effect

Met het vaststellen van RES 1.0 Groningen door de raad van Midden-Groningen wordt bij aanbieden van de RES 1.0 Groningen aan het Rijk aangegeven dat de raad van Midden-Groningen met de RES Groningen 1.0 heeft ingestemd.

Daarnaast wordt met het instemmen met de RES 1.0 Groningen (mede) invulling gegeven aan de doelen 'het vergroten van de duurzame energieproductie binnen onze gemeente' en 'het actief betrekken van burgers bij de energietransitie door ervoor te zorgen dat de baten van de noodzakelijke investeringen in de regio blijven zoals vastgesteld in de duurzaamheidsvisie van Midden-Groningen.

6. Historische context

Concept-RES 1.0

Op 24 januari 2019 hebben de twaalf Groninger gemeenten (nu 10), de twee waterschappen en de provincie Groningen zich in een intentieverklaring uitgesproken om de provincie Groningen geografisch te beschouwen als één RES-regio en hiervoor een startdocument op te stellen. Op 19 september 2019 is

het Startdocument RES vastgesteld met daarin inhoudelijke uitgangspunten voor de op te stellen regionale energiestrategie. Op 23 januari 2020 is een RES-conferentie voor raadsleden van de provincie Groningen georganiseerd. Op 5 maart 2020 is het consultatiedocument RES besproken in de Raadscommissie van de gemeente Midden-Groningen. Naar aanleiding hiervan is een brief met aanbeveling aan de Stuurgroep van de RES gestuurd. De aanbevelingen van de diverse lokale overheden zijn gedeeltelijk verwerkt in de concept-RES die op 28 mei 2020 door de raad is vastgesteld. Een ander deel van de aanbevelingen is nader uitgewerkt in het vervolgtraject op weg naar de RES 1.0. In Groningen is ervoor gekozen de concept RES te behandelen in de gemeenteraden, Provinciale Staten en de Dagelijkse Besturen van de waterschappen. De provincie, de waterschappen en 6 gemeenten hebben de concept RES vastgesteld, 3 gemeenten hebben kennisgenomen van de concept RES en drie gemeenten hebben de concept RES niet vastgesteld. Moties op de concept RES zijn verwerkt in de RES 1.0.

Concept-RES Groningen

Op 1 oktober 2020 is de concept RES Groningen ingediend bij het Nationaal Programma (NP) RES. In de concept-RES is het voorstel opgenomen voor de Groninger bijdrage aan de nationale doelstelling (het bod). De concept RES is beoordeeld door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

RES 1.0

De RES 1.0 Groningen is op 1 april 2021 vastgesteld door de stuurgroep RES Groningen. Op 6 en 8 april is een webinar voor volksvertegenwoordigers georganiseerd. Op 6 april hebben diverse raadsleden van Midden-Groningen hieraan deelgenomen. Daarnaast heeft de raad middels een raadsbrief de resultaten van het onderzoek 'hoe vorm te geven aan lokaal eigendom en participatie' aangereikt gekregen en is zij in de gelegenheid gesteld hier vragen over te stellen in een bijeenkomst op 15 april. Wij leggen de RES 1.0 Groningen ter vaststelling aan u voor.

7. Argumenten

1.1 Met het vaststellen van de RES 1.0 Groningen door de gemeente Midden-Groningen geeft zij aan dat zij samen met de overige gemeenten, het waterschap en provincie hiervoor de verantwoordelijkheid wil dragen.

De Regio Groningen heeft in het startdocument aangegeven dat zij een realistisch bod zal uitbrengen. De 15 Groninger overheden hebben de concept RES vervolgens opgesteld in goed overleg. Deze RES 1.0 Groningen toont dat de regio Groningen gezamenlijk haar verantwoordelijkheid heeft genomen; er wordt een goed onderbouwd en realistisch bod uitgebracht aan het Rijk.

2.1 Tegelijkertijd is deze RES de basis voor nader onderzoek en voor verdere bespreking. Zij biedt duidelijkheid over de thema's die in gezamenlijkheid in de Regio Groningen aan een nadere verdieping worden onderworpen als ook op welke onderwerpen de Regio Groningen steun van het Rijk verlangt.

Nadere verdieping zal in elk geval plaatsvinden op 1) gezamenlijke ruimtelijke visie, 2) methoden en basisafspraken voor regionale invulling lokaal eigendom, 3) gemeenschappelijke aanpak rond ecologie, 4) routekaart voor gefaseerd aanpassen van elektriciteitsnet, 5) gemeenschappelijke aanpak voor zon-opdak.

8. Kanttekeningen en risico's

5,7 TWh, het bod dat de regio Groningen doet voor 2030, is realistisch en haalbaar. De basis en bouwstenen van het Groninger bod bedragen 6.3 TWh, Hiervoor nemen de 15 regionale overheden gezamenlijk de verantwoordelijkheid. In de 6.3 TWh is ruimte ingebouwd voor het (onverhoopt) niet realiseren van ambities die op onderdelen nog moeten worden uitgewerkt of voor projecten waarvoor de aansluiting op het elektriciteitsnet niet nu kan worden gegarandeerd. Het bod brengt in deze weinig risico's met zich mee.

Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat om duurzame energieprojecten op land te realiseren draagvlak bij de bevolking relevant is. Een goede ruimtelijke inpassing en omwonenden mee laten delen in de opbrengsten kan hieraan bijdragen. Het 'ontwikkelen van een ruimtelijke visie' en het 'doorontwikkeling van methoden en minimale basisafspraken voor het invulling geven aan lokaal eigendom' zijn trajecten die nog voor 1 januari 2022 invulling moeten krijgen. Afspraken die in dit laatste traject aangaande lokaal eigendom regionaal worden gemaakt moeten vervolgens door worden vertaald in het zonneparkenbeleid van de gemeente Midden-Groningen. Dit moet allemaal uiterst zorgvuldig gebeuren; als dit niet goed gebeurt brengt dit risico's met zich mee. Tevens dienen lopende zonnepark-initiatieven/ lopende vergunningsaanvragen binnen onze gemeente op het gebied van participatie en draagvlak uiterst zorgvuldig te worden ingericht. Toekomstig draagvlak voor de productie van duurzame energie op basis van zonneparken en windparken hangt in sterke mate af van het op goede wijze invulling geven aan lokaal eigendom en participatie in de nabije toekomst.

9. Financiële paragraaf

Voor het maken van de RES zijn middelen nodig. Het Nationaal Programma RES wordt heeft voor 2019-2021 jaarlijks €12 miljoen ter beschikking gesteld voor ondersteuning, kennisvergaring etc. van de RES-regio's en het Nationaal Programma. Voor de RES-regio Groningen komt dit neer op circa € 450.000, gedurende drie jaar. De gemeente Groningen beheert deze rijksbijdrage; over uitgaven uit dit budget wordt in RES-Groningen-verband in gezamenlijk besloten. De rijksbijdrage wordt hoofdzakelijk gebruikt om de benodigde uitgaven aan de inhuur van externen te bekostigen. Naar verwachting zal het bedrag eind 2021 zijn uitgegeven. Niet uitgesloten is dat er in de tweede helft van 2021 nog een extra bijdrage wordt gevraagd van de deelnemende overheden. In 2019 heeft Midden-Groningen bestemmingsgelden ontvangen om RES-werkzaamheden te financieren. Afhankelijk van een positief college/raadsbesluit aangaande de overhevelingen van 2020 naar 2021 is deze €60.000 voor 2021 nog beschikbaar; een dergelijk bedrag is voldoende om de eventuele extra bijdrage te bekostigen.

Daarnaast vraagt de RES Groningen personele capaciteit van alle betrokkenen organisaties. De ambtelijke organisaties leveren de personele capaciteit zo veel mogelijk naar rato en naar kunnen; de werkzaamheden die in het kader van de RES worden verricht behoren tot het reguliere werkpakket van de ambtenaren.

Daarnaast brengt de uitvoering van de warmtetransitie, onderdeel van de RES, hoge kosten met zich mee. De nadruk van de RES 1.0 (op te leveren op 1 juli 2021) ligt op de productie van duurzame energie op land. In de RES 2.0, die gereed dient te zijn in 2023, ligt de nadruk op de warmtetransitie. Bij het

opleveren van de concept-RES is reeds nadrukkelijk een vraag bij het Rijk neergelegd op welke wijze de energietransitie gaat worden gefinancierd. Alvorens definitieve afspraken met het rijk gemaakt worden, dient er meer duidelijkheid te zijn over wie deze transitie gaat bekostigen.

10. Communicatie

Op donderdag 8 april is de RES 1.0 Groningen vrijgegeven door de stuurgroep en openbaar geworden. Aan dit moment is een gezamenlijk persbericht gewijd.

11. Draagvlak en vervolgtraject (afstemming, tijdpad)

Participatie

De basis voor de RES 1.0 is gemeentelijk vastgesteld beleid voor zon en wind van alle deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Midden-Groningen is dit het zonneparkenbeleid. Voor het opstellen van beleid van de gemeente Midden-Groningen op het gebied van zonne-energie heeft overleg plaatsgevonden met stakeholders, waaronder de provincie Groningen, LTO Noord en buurgemeenten. Op 16 en 30 januari 2019 zijn er bewonersbijeenkomsten georganiseerd (in Slochteren en Zuidbroek) waarbij bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden mee konden denken over het beleid. Verder is tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbeleid een tweetal inloopbijeenkomsten georganiseerd.

Daarnaast zijn bij het opstellen van de RES 1.0 diverse externe belanghebbende organisaties betrokken. Op diverse momenten hebben zij hun ideeën, vraagstukken en meningen kunnen inbrengen. Een grote groep belanghebbenden is in de tweede helft van 2020 geïnterviewd. Vervolgens hebben zij deelgenomen aan een werksessie Lokaal Eigendom in december 2020, aan de panorama-RES-dag op 18 januari 2021, en aan de RES 1.0 dag op 10 maart 2021. Voor de laatste waren bestuurders en belanghebbenden uitgenodigd. Tevens hebben belanghebbenden input geleverd middels vertegenwoordiging in de stuurgroep, en hebben zij gezamenlijkheid met de Beleids Advies Groep in maart 2021 het laatste concept van de RES 1.0 besproken.

Communicatie

Bij behandeling van de concept RES is afgesproken dat vanuit de RES-organisatie actief wordt gecommuniceerd richting inwoners. De volgende acties zijn daarom uitgevoerd:

- Twee keer is een pagina-grote advertentie (spread) over de RES Groningen in alle huis-aan-huis bladen geplaatst.
- Er is op 25 maart 2021 is een webinar gehouden voor het informeren van inwoners in onze regio.
- Informerende artikelen zijn beschikbaar gesteld aan de communicatie-afdelingen van de gemeenten om te kunnen plaatsen in lokale media en online platforms van de gemeenten. De gemeente Midden-Groningen heeft hier gebruik van gemaakt.
- Er zijn vlogs opgenomen met mensen die betrokken zijn bij de RES. Deze vlogs zijn online verspreid.
- Er is door de voorzitter van de RES Groningen gesproken met een vertegenwoordiging van jonge Groningers (jong RES)
- Twee keer is vanuit de RES Groningen deelgenomen aan een 'achterbanbijeenkomst' van NMF en GREK.

Het communicatietraject is uitgewerkt door een werkgroep communicatie RES in afstemming met de

communicatieadviseurs van de diverse overheden.

In de periode tot 1 januari 2021 zal doorontwikkeling plaatsvinden van methoden om invulling geven aan de regionale afstemming over lokaal eigendom en participatie. Tevens zal de rol van de externe belanghebbenden worden geëvalueerd en mogelijk worden geïntensiveerd. Veel aandacht zal blijven uitgaan naar goede communicatie richting inwoners van onze regio.

Eén en ander is in overeenstemming met de moties van de PvdA en GBMG zoals aangenomen in de raadsvergadering van 19 september 2019.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen,

A. Hoogendoorn

H.J.W. Mulder

Burgemeester

Secretaris

Bijlage1: RES Groningen 1.0